

Československá meteorologická společnost
při Československé akademii věd

P r a h a

I N F O R M A Č N Í V Ě S T N Í K

pro členy společnosti

Praha, duben 1966

Číslo 17

Za obsah odpovídá : K. Bayer CSc

Zpráva o činnosti pražské pobočky ČSMS za IV. čtvrtletí 1965.

Těžiště činnosti pobočky ve čtvrtém čtvrtletí 1965 spočívalo v organizaci přednášek. V době od října do prosince uspořádala pobočka 4 přednášky s meteorologickou tematikou.

V říjnu přednášel prof.S.Brandejs o výpočtu vertikálních rychlostí. Látka byla rozdělena do dvou částí. V první polovině podal přednášející přehled o metodách výpočtu vertikálních rychlostí užívaných ve světě, v druhé části podrobněji analysoval metodu výpočtu, která podle jeho mínění by byla vhodná pro aplikaci a která by pomohla vysvětlit i vedlejší zákonitosti při vývoji tlakových útvarů. Přednáška byla poměrně dobře navštívena a vyvolala živou diskusi.

V listopadu promluvil prof.A.Gregor na téma : "Perspektivy staniční sítě v Praze". V přednášce se zmínil o historii pozorování v Praze, o vývoji klimatografie Prahy a o dílčích výsledcích dosažených v této otázce. Podrobně byla probrána problematika staniční sítě a nastíněny její ideální a minimální perspektivy. Přednáška byla dobře navštívena, bohužel byli jen velmi málo zastoupeni pracovníci z klimatologické služby a ze staniční sítě HMÚ, takže výzvy a návrhy přednášejícího vyzněly poněkud naprázdno.

Začátkem prosince přednášel Dr K.Straka na téma : "Význam klimatologie při průzkumu rašelinových ložisek". Přednáška pojednávala o úkolech klimatologa při průzkumu rašeliníšť v ČSSR. Přednášející hovořil o změnách mikroklimatu způsobených těžbou rašeliny a různou rekultivací, dále potom o využívání meteorologické služby při těžbě rašeliny. Vzhledem k speciálnímu zaměření tematiky byla přednáška slaběji navštívena. V debatě, která následovala se hovořilo o soustavném mikroklimatickém průzkumu a všeobecně o těžbě rašeliny v závislosti na počasí.

Ohlášená přednáška s.Trhlíka byla z technických důvodů přeložena na příští rok. Koncem prosince se konala výborová schůze pobočky, kde se zhodnotila dosavadní činnost a stanovil program na příští rok. Kromě pravidelné přednáškové činnosti uspořádá pobočka v únoru seminář o krátkodobé předpovědi počasí a uvažuje o zřízení propagační výlohy s pravidlenými informacemi o počasí.

Zprávy o činnosti pobočky ČSMS v Praze za I. čtvrtletí 1966 :

Kromě uspořádání přednášek zahraničních hostů dr J. Szakályho z Budapešti a dr J. Zawadila z Vídně na stejné téma jako v pobočce Prno a ve Slovenské skupině v Bratislavě zaměřila se hlavní činnost výše uvedené pobočky na uspořádání semináře O krátkodobé předpovědi počasí. Seminář se uskutečnil ve dne 15. - 17. února v Komořanech u Prahy. Odeznělo celkem 23 referátů, jejichž stručný výtah, jakož i zhodnocení semináře bude uveřejněno v příštím čísle Věstníku. Kromě toho zprávy ze zmíněného semináře budou uveřejněny v Meteorologických zprávách v čís. 3.

Dne 30.3. se konala výroční členská schůze pražské pobočky s následujícím programem :

Přehled činnosti a plán na příští rok

Volba nového výboru

Volné návrhy a diskuse

Informace o seminářích konaných v listopadu a prosinci 1965 v Moskvě. M.Škoda : Krátkodobá numerická předpovědi

J. Červený : Letecká předpověď.

Dr Jan Brádka zhodnotil činnost pražské pobočky za uplynulé volební období a poukázal hlavně na velmi úspěšnou přednáškovou činnost a hlavně na výsledky obou seminářů, konaných v r. 1965 a 1966, jakož i na výstavu meteorologické fotografie.

V příštím období se práce pobočky zaměří opět na přednáškovou činnost a zároveň bude instalována stálá propagační meteorologická výkladní skříň v Turistovi na Václavském náměstí. Předpokládáme, že budou ve výkladu denně vystavovány synoptické mapy a přehledy počasí nejatraktivnějších oblastí z hlediska cestovního ruchu. Bohužel prozatím nebyla rozřešena otázka finanční úhrady.

Aby mohla být provedena volba nového výboru, bylo nutné schůzi přerušit na 15 minut a potom svolat schůzi novou, která podle stanov ČSMS je již "usnášecí neschopná". Členská schůze zvolila tento nový výbor : Brádka, Coufal, Gottwald, Pechala, Straka, Škoda (předseda).

Na závěr informovali soudruzi Škoda a Červený členskou schůzi o nejdůležitějších otázkách probíraných na semináři v Moskvě. K oběma přednáškám byla diskuse.

Jarní cyklus přednášek, které se konají v budově HMÚ, Praha 5 -Holečkova 8, (zasedací síň) vždy v 16 hodin, byl zahájen přednáškou M. Škody na téma : Automatizace v numerických předpovědních metodách. Další přednášky jarního cyklu jsou :

20.4. J. Červený : Chod dohlednosti na letišti v Ruzyni

27.4. J. Zelený : Dálková měření teploty

4.5. J. Štekl : Šestihodinové tendence v hlavních tlakových hladinách.

Zprávy o činnosti pobočky ČSMS Brno

Vzhledem k tomu, že v posledním čísle Věstníku (16) nebyly z technických důvodů uveřejněny zprávy z této pobočky uvádíme její činnost za celý rok 1965 :

- 1/ Členská schůze 28.I.1965 byla spojena s přednáškou dr J.Podzimka CSc : Meteorologické poznatky z pobytu na Kubě. Při přednášce byly promítány i diapozitivy a sovětský odborný film "útok na mraky". Přednáška se setkala s velkým zájmem - účast 47 osob
- 2/ Členská schůze 26.2. 1965 byla spojena s přednáškou s. p.g. Evžena Quitta CSc na téma : Klimatologická klasifikace sídel v ČSSR. Přednáška byla příznivě přijata - účast 23 osob.
- 3/ Členské schůzi 17.3. 1965 u příležitosti Světového meteorologického dne byla uspořádána společně s Čs.zeměpisnou společností, pobočkou v Brně. Po projevu k výročímu dni přednesl prof.dr. M.Konček DrSc přednášku na téma " Některé zvláštnosti v průběhu teploty a vlhkosti ve Vysokých Tatrách ". Přednáška byla doprovázena diapozitivy, setkala se s velkým ohlasem a zúčastnilo se 63 osob.
- 4/ 20.5.1965 proslovil dr. F Rein CsC přednášku na téma : "Výzkumy mezní vrstvy atmosféry pomocí stožárových observatoří " a
- 5/ 3.6. 1965 dr J. Förchtgott přednášku na téma " Klasifikace bouřek a jejich předpověď . "
- 6/ 4.11. 1965 spolu s Čs. zeměpisnou společností, Geografickým ústavem ČSAV a katedrou geografie UJEP uspořádala diskusní večer o Československém vojenském atlasu. Večer vedl prof. Krejčí a prof. Šimák. Bylo ocelně technické provedení atlasu a kriticky zhodnoceny jak nedostatky, tak i klady atlasu. Členové ČSMS požadovali zkvalitnění klimatických map atlasu v připravovaném II. vydání. Večera se zúčastnilo cca 60 osob.
- 7/ Výbor pobočky na své schůzi 26. 11. 1965 projednal zastoupení pobočky v komisi pro meteorologické památky při Slovenské skupině ČSMS a usnesl se delegovat jako stálého člena komise odb.as. Stanislava Nečase, p.g.. Dále projednal plán činnosti na r. 1965. Byla zahájena akce k dalšímu přijetí členů ČSMS zejména z řad posluchačů VAAZ, specialisace meteorologie.

-.--.-

V I. čtvrtletí 1966 vyvíjela pobočka ČSMS Brno následující činnost :

- 1/ Dne 19.1. spolu s Bioklimatologickou společností při ČSAV uspořádala přednášky zahraničních hostí :
Dr J. Szakály (Budapešť) : Výsledky výzkumu vlivu podnebí na fyziologii rostlin a meteorologie ve službách veřejnosti.
Dr R. Zawadil (Víděň) : meteorologie ve službách veřejnosti.

Přednáška Dr Szakályho byla proslevena německy a tlumočena do češtiny. Obou přednášek se zúčastnilo 64 posluchačů. Se zájmem se setkala zejména přednáška Dr Zawadila, zatímco přednáška Dr Szakályho si získala zájem většinou jen fenologů.

Ukázalo se, že není vhodné spojovat na jeden den dvě náročné přednášky, které si spolu s tlumočením vyžádaly 4,5 hodin času.

- 2/ Dne 23.2. spolu s Vojenskou akademií Antonína Zápotockého uspořádala přednášku u příležitosti shromáždění vojenských meteorologů prom. fyz. majora Zdeňka Táborského " Srovnání různých metod předpovědi bouřek ". Přednáška se setkala s velkým zájmem a zúčastnilo se jí 43 posluchačů.
- 3/ U příležitosti Mezinárodního dne meteorologie byly uspořádány následující akce :
- a) plk. V.Čejka uveřejnil v krajském deníku ROVNOST dne 20.3.1966 článek "Mezinárodní den meteorologie" a pro krajské studio Čs.rozhlasu poskytl na uvedené téma rozhovor ;
 - b) 23.3. 1966 v 9,00 hod. v sále planetaria Lidové hvězdárny Brno byl uspořádán Festival meteorologických filmů (Flora nese smrt, Cyklony, anticyklony, fronty, Útok na mračna, Oblaka). Festivalu se zúčastnilo asi 90 pozvaných hostí převážně z SVVŠ ;
 - c) 24.3. 1966 v 17,00 hod. v sále Národopisného musea byla uskutečněna společně s Čs.zeměpisnou společností a Čs.bioklimatologickou společností slavnostní schůze k mezinárodnímu dni meteorologie s pořadem :
 - projev k "Mezinárodnímu dni meteorologie "Světová stráž počasí " předsedy plk. V. Čejky,
 - odborná přednáška dr J. Píchy (Hrad. Králové) "Měření ozonu a jejich meteorologické aplikace.Slavnostní schůze se zúčastnilo 26 osob.
- 4/ Podle nabídky závodní školy práce HMÚ na uspořádání přednášek má pobočka zájem o následující přednášky :
- Švejda p.f. : Použití metod matematické statistiky pro předpověď synoptické situace a počasí - v prosinci 1966
 - p.p. Molnár : Analýza a předpověď tryskového prúdenia a turbulencie - v říjnu 1966

Zprávy z hlavního výboru ČSMS - schůze 14.II. 1966

Na podnět s. mjr. Panenky jednal HV ČSMS s nakladatelstvím Dětské knihy, kde navrhl udělení ceny s. K. Pejmlovi za publikaci "Opravdová kniha proroků" a vzhledem k úspěchu této, vydat knihu ve 2. vydání.

HV ČSMS připravuje ve spolupráci s HV Čs.Bioklimatolog. společnosti pozvání prof. K. Knccha z Offenbachu a.M. do ČSSR k přednášce o klasifikaci klimatu a jejich užití v bioklimatologii. V srpnu t.r. navštíví ČSSR prof. Möller z Mnichova a v říjnu prof. Dzerdzejevski z Moskvy.

HV ČSMS projednával vzájemné vysílání expertů k přednáškám do zemí socialistického tábora. Vzhledem k množstevnímu volnému cestování není nutno organizovat zvláštní výměny. Bude-li mít někdo speciální zájem o zprostředkování zahraničních styků, může požádat ČSMS o pomoc.

Po vzoru seminářů pořádaných v Komořanech, uvažuje se o uspořádání semináře v Brně na téma : Přístroje, měřící metody a automatizace v meteorologických pozorováních.

Dále se uvažuje o uspořádání společného semináře s Čs.bioklimatologickou společností na téma : Typisace a klasifikace v meteorologii a bioklimatologii.

Z činnosti Komisie pre sústredenie meteorologických pamiatok.

Ako sme už oznámili, od 1.VII. 1965 začala v Bratislave svoju činnosť Komisia pre sústredenie historických zbierok z odboru čsl. meteorologie, ako nový orgán Čsl.meteorologickej spoločnosti.

Táto komisia bola vytvorená v súlade so 17. bodom uznesení IV.celoštátnej meteorologickej konferencie v Bratislave z r. 1957 a jej úlohou je zozbierať, sústrediť a opatrovať písomný, prístrojový a iný dokumentačný materiál z celého územia ČSSR, jednak o vývoji a rozvoji našej vedeckej disciplíny u nás a jednak o jej udomácnení v našich širokých ľudových masách, od najstarších dob.

Výhľadový plán činnosti tejto komisie predpokladá, že zo sústredených meteorologických zbierok sa časom vytvorí samostatné, odborné múzeum pre vedeckú potrebu i pre všeobecné poučenie.

Vďaka porozumeniu riaditeľstva pobočky Hydrometeorologického ústavu v Bratislave, má už Komisia zaistený potrebný priestor pre svoje účely, nutný aspoň pre začiatok svojej činnosti v budove PHMÚ v Bratislave na Kolibe.

Prácu komisie usmerňuje osobitý štatút, schválený Hlavným výborom ČSMS.

Terajšia činnosť komisie je zameraná jednak na propagáciu myšlienky nášho Meteorologického múzea a jednak na zber historického materiálu od jednotlivcov i od odborných pracovísk a inštitúcií.

Meteorologické pamiatky získavajú sa zásadne ako dary bezplatne. Výnimky sú možné iba v osobitných a zvlášť odôvodnených prípadoch.

Komisia sa aj touto cestou obracia na všetkých členov ČSMS, aby myšlienku Meteorologického múzea podporovali a prosí, aby ju informovali a upozorňovali, kde by mohla vhodné pamiatky získať, prípadne ak sami také vlastnia, aby ich pre muzeálne účely láskavo darovali.

Všetky zásielky a korešpondenciu týkajúcu sa meteorologických pamiatok adresujte : V. Briedoň, pracovník HMÚ, Bratislava - Koliba, Jeseniova 43.

Zprávy z terminologické komise :

Terminologický slovník připravovaný ČSMS vypracuje tým těchto pracovníků :

plk V.Čejka, p.f. - hlavní redaktor a zpracovatel hesel "přístroje"
mjr. Tábořský, p.f. - dynamická meteorologie a fyzika atmosféry
kpt. Krejčí, p.f. - meteorologie synoptická
dr E. Trefná - klimatologie.

Prof.dr A. Gregor požádal o zproštění funkce předsedy terminologické komise ze zdravotních důvodů. Novým předsedou byl jednomyslně zvolen dr A.Vesecký.

Ve styčných heslech byla navázána spolupráce s Bioklimatolog.společností.

Zpráva o činnosti Slovenskej skupiny ČSMS za II. polrok 1965.

Slovenská skupina ČSMS v uplynulom polroku zamerala svoju činnosť na prípravu Seminára o problémoch horskej meteorológie, usporiadanie odborných prednášok, organizovanie činnosti komisie pre meteorologické pamiatky a vedecko-populárnu činnosť.

/1/ Pri príležitosti 25. výročia vzniku meteorologického observatória na Lomnickom Štíte usporiadala Slovenská skupina ČSMS pri SAV v Tatranskej Lomnici v dňoch 5.-7.X. 1965 Seminár o problémoch horskej meteorológie. Na jednaní seminára, za prítomnosti 54 domácich a 5 zahraničných účastníkov odznelo 23 referátov a viac ako 100 diskusných príspevkov, z ktorých podstatná časť bola venovaná problematike meteorológie tatranskej oblasti.

Úvodná časť jednania prebiehala v znamení jubilea. Prof.dr.M.Konček prehovril k otázkam súvisiacim so vznikom a budovaním observatória, dr.Š.Petrovič poukázal na jeho prístrojové vybavenie a zhodnotil niektoré výsledky doterajších meraní, F.Molnár porovnal výsledky meraní vetra na Lomnickom Štíte s prúdením vo voľnej atmosfére (700 mb). Do rámca tematiky referátov o Lomnickom Štíte sa pripojili i doc.M.Orlicz zpravou o pozorovateľskej a vedeckej činnosti druhého najvyššieho tatranského observatória na Kasprowom Wierchu (1988 m).

Problematika referátov zameraných na tatranskú oblasť :

R.Sládkovič, P.Krnáč, M.Ostrožlík : Počasié vo Vysokých Tatrách za typických poveternostných situácií.

Pre charakterizovanie dynamicko-klimatologických podmienok oblasti Vysokých Tatier bolo spracované 6 staníc (4 stanice na čsl.strane 2 stanice na poľskej strane Vysokých Tatier za desaťročie 1951-60). Ku spracovaniu boli použité dierne štítiky.

V práci sa skúma závislosť medzi synoptickými typmi a rôznymi meteorologickými charakteristikami za jednotlivé mesiace a ročné obdobia. Tak napr. sa skúma závislosť medzi synoptickými typmi a priemernou teplotou, maximálnou a minimálnou teplotou, amplitúdou dennej teploty a interdiurnej premenlivosti priemernej dennej teploty. Ďalej sa skúma závislosť medzi synoptickými typmi a oblačnosťou, zrážkami, slnečným svitom, vlhkosťou vzduchu, priemernou silou vetra, dohľadnosťou a taktiež výskum silného vetra a búrkových javov.

R. Intribus : Príspevok k mokrôklíme rastlinných spoločenstiev v Tatrách

V referáte sa hodnotí priestorový priebeh niektorých meteorologických prvkov na základe krátkodobých ambulantných mikroklimatických meraní, vykonaných vo vegetačnom období 1963 vo Vysokých a Liptovských Tatrách. Hodnotia sa niektoré výsledky meraní teploty vzduchu a pôdy v profile od výšky 150 cm nad povrchom pôdy do hĺbky 20 cm, a potenciálnej výparnosti obdobne ako u teploty vzduchu a to jednak v rôznych lesných typoch v oblasti Podbanského a Javoriny a jednak vo vybraných spoločenstvách na hornej hranici lesa v oblasti západných Tatier z československej a poľskej strany. Veľkosť mikroklimatických zmien v dennom chode sledovaných prvkov medzi jednotlivými stanovišťami sa posudzuje podľa ich extremity, veľkosti amplitúd a časového nástupu a jednak podľa štatistickej charakteristiky- intersekvenčnej premenlivosti, ktorá sa ukázala ako veľmi citlivý indikátor dynamiky priestorového priebehu uvedených prvkov, zvlášť v porastoch, kde zmeny v danom priebehu medzi jednotlivými lesnými typmi a v rôznych častiach dňa boli celkove nepatrné.

J. Rak : Výchrica vo Vysokých Tatrách - november 1964.

Referát hodnotí priebeh poveternostnej situácie, ktorá v súvislosti s predchádzajúcimi zrážkami vyvolala katastrofálnu výchricu. Ďalej podáva zhodnotenie zrážok veterných pomerov niekoľko dní pred ako aj v priebehu výchrice. Udáva tiež rozsah škôd spôsobených výchricou v oblasti Tatier.

J. Otruba : Nárazivosť vetra v rôznych polohách Vysokých Tatier.

V príspevku sa zhodnocujú maximálne nárazy vetra v Poprade, na Skalnatom Plese a na Lomnickom Štíte za obdobie 1951-1960. Na základe denného a ročného chodu výskytu a sily nárazov sa posudzujú všeobecné cirkulačné, orografické a miestne termodynamické vplyvy na nárazovitosť vetra v rôznych polohách pohoria. Pre posúdenie týchto faktorov sú zhodnotené v uvedených polohách i nárazy vetra za rôznych typov počasia podľa klasifikácie Končeka a Reina.

V. Peterka : Denný a ročný chod jednotlivých druhov oblakov vo Vysokých Tatrách.

V referáte je pojednané o frekvencii jednotlivých druhov oblakov v troch pozorovacích termínoch a v dennom priemere v jednotlivých mesiacoch a roku za obdobie 1951-1960, pozorovaných na observatoriách na Lomnickom Štíte a v Poprade.

Š. Petrovič - M. Šteffek : Zhodnotenie meraní zo zrážkomerných totalizátorov v tatranskej oblasti.

Za dobu 1946-1964 bolo v činnosti celkove 18 totalizátorov. Z dvoch miest na Veľkej a Malej Svišťovke sa nedali výsledky vôbec vyhodnotiť. Na 11 miestach sa merali srážky viac ako 10 rokov. Pre tieto miesta sa vypočítali priemery zrážok za obdobie 1951-1960 a za dobu ich existencie. Priemerný úhrn zrážok jednotlivých miest je doplnený extrémnymi hodnotami.

Po roku 1960 začala sa prestavba totalizátorov, postavili sa 3 nové totalizátory. V referáte sa poukazuje na ich prvé výsledky a hodnotí sa celkový prínos merania zrážok totalizátormi.

F. Šamaj : Výskyt vlhkých a suchých oblastí v tatranskej oblasti.

Zrážkové periody v tatranskej oblasti predstavujú 22-65% všetkých dní so zrážkami (7-38% všetkých dní). Ich početnosť vzrastá s nadmorskou výškou a od východu na západ. Vyskytujú sa najmä za situácií charakterizovaných nízkym tlakom bez výrazných gradientov a cyklónov nad strednou Európou. Suché periody zaberajú 43-67% bezzrážkových dní (15-53% všetkých dní). Ich počet klesá so vzrastom nadmorskej výšky a od východu na západ a sú zpravidla podmienené zotrúvaním anticyklóny nad strednou Európou.

Maximálne trvanie suchých období v Popradskej Kotline dosahuje 50 dní, zrážkových dní 15. Vo vysokohorských polohách sa trvanie suchých období obmedzuje na 20 dní, kým zrážkové periody tu trvajú až 31 dní.

V. Priedon : Zásoby vody v snehovej pokrývke Tatier.

Na základe výsledkov 10. pozorovacích staníc z obdobia 1946 - 1965 analyzujú sa niektoré parametre snehovej pokrývky v oblasti Tatier, ktoré sú v priamom vzťahu k jej vodnej hodnote, počas celého zimného obdobia.

Výsledky jednotlivých meraní hustoty a výšky snehovej pokrývky porovnávajú sa osobitne na južných a severných svahoch, ako aj v kotlinách Tatier, z ktorých je vypočítaný obsah vody v snehovej pokrývke na ploche 1 m².

G. Murínová : Zmena vlhkosti vzduchu s nadmorskou výškou v oblasti Vysokých Tatier.

Z tatranských staníc, nachádzajúcich sa v rôznej výške bolo prevedené zhodnotenie tlaku vodných pár a relatívnej vlhkosti vzduchu za obdobie 1951-1960.

V referáte sa sleduje závislosť na nadmorskej výške ročného chodu, denného chodu a amplitudy u tlaku pár a relatívnej vlhkosti v jednotlivých mesiacoch. Uvádza sa aj ročný chod vypočítaných gradientov tlaku pár a relatívnej vlhkosti.

Niektoré výsledky sa porovnávajú s pomermi vo Východných Alpách.

J. Šoltís : Schladzovanie vo Vysokých Tatrách.

V príspevku o schladzovaní vo Vysokých Tatrách sú spracované hodnoty schladzovacej veličiny Skalnatého Plesa a Lomnického Štitu. Priemerné mesačné hodnoty z troch klimatických termínov ukazujú na drsnosť klimatu vo Vysokých Tatrách. Pre lepšiu pohľad na výsledky schladzovacej veličiny v Tatrách sú tieto porovnané s výsledkami schladzovania Podunajskej nížiny. Obraz o rozdelení častosti tried schladzovacej veličiny najlepšie sa nadobude, keď sa doplnia triedy schladzovania slovnou charakteristikou jednotlivých tried podľa dr. Gregora

F. Smolen - J. Lukáč : Závislosť polarizácie svetla oblohy od zákalu atmosféry.

V práci sa hodnotia výsledky merania polarizácie svetla oblohy vo Vysokých Tatrách na stanici Skalnaté Pleso (1785 m). Je pojednané o metodike merania a načrtnutá závislosť maximálnej polarizácie vo vertikále Slnka od zákalu v atmosfére a od výšky Slnka. Taktiež sú zhodnotené výsledky merania polarizácie pomocou červeného, zeleného a modrého filtra.

Minotatranská časť programu zahrňovala :

dr. B. Béll : Vertikálne zmeny kinetickej energie vetra podľa aerologických meraní v Budapešti.

F. Rein : Základné vlastnosti veľmi stabilnej medznej vrstvy v Podkrušňohorí.

Predbežné štúdium vlastností veľmi stabilnej medznej vrstvy v Podkrušňohorí, bolo vynútené požiadavkou praxe. Ako veľmi stabilnú posudzujeme medznú vrstvu vtedy, ak je v nej vertikálny teplotný gradient najviac $+0,4 \text{ }^\circ\text{C}/100 \text{ m}$ (najčastejšie išlo o prípady s teplotnou inverziou) v situáciách bez zrážok. Ukazuje sa, že takto určená veľmi stabilná medzná vrstva zaberá v roku až $3/10$ celkovej doby (pre oblasť Podkrušňohorí). V ďalšom sú prediskutované jej geometrické charakteristiky, predovšetkým vertikálna mohutnosť a ročný chod teploty a vetra v rôznych typoch veľmi stabilnej medznej vrstvy na nížinných staniaciach v Podkrušňohorí a na horskom observatoriu na Milešovke. Výsledky sú interpretované z praktického hľadiska pre potreby posúdenia kvality difúzie aerosolov v medznej vrstve.

M. Koldovský : Hmly na Milešovke.

Referát obsahuje zpracovanie početnosti výskytu a trvanie hmiel na Milešovke za obdobie 1956-1960 v dennom a ročnom chode. Je uvažovaná závislosť výskytu hmiel na rôznych meteorologických parametroch a na synoptických typoch podľa Končeka a Reina. Vysoké početnosti dní s hmlou sú porovnané s predošlými údajmi a s dátami iných vybraných staníc. Podrobnejšie zpracovanie ukazuje, že pomer početnosti advektívne-radiačných údolných hmiel k početnosti hmiel z konvektívnej oblačnosti a k početnosti ostatných hmiel je na Milešovke približne 1:2:4,5. Na podklade zistených hodnôt je zvážené približné množstvo zachytenej vody horizontálnych zrážok z hmly.

J. Munzar : Doba trvania zrážok na horskom vrchole a v nížine severozápadných Čiech.

Na základe vizuálneho pozorovania doby trvania padajúcich zrážok v rokoch 1959-1963 v Žatci-Velemyševsi a na Milešovke sa porovnáva doba trvania zrážok v nížinnej stanici reprezentujúcej našu najsuchšiu oblasť a na neďalekom izolovanom horskom vrchole Českého Stredohoria.

Uvádzajú sa mesačné úhrny zrážok a mesačné úhrny doby trvania zrážok a predebatujú sa zvláštnosti v ich chode a rozdiely medzi oboma miestami. Je vyšetrený podiel kvapalnej a tuhej fázy na celkovom počte hodín so zrážkami, počet dní s trvaním zrážok rôznej dĺžky a trvanie zrážok pri rôznych denných úhrnoch zrážok. V závere sú študované obdobia z maximálnym trvaním nepretržitých zrážok.

J. Brádka : Vplyv terénu na množstvo srážok pri povodňových situáciách v Sliezske.

Pomocou jednoduchého výpočtu sa prevádza porovnávanie zrážok spôsobených orografiou pri povodňovej situácii a normálnej situácii. Ukázalo sa, že vplyv orografie na zrážky je pri oboch situáciách takmer rovnaký. Povodeň je spôsobená hlavne dlhým trvaním vydatných zrážok, ktoré sú v určitých oblastiach ešte orograficky zosilnené.

A. Gottwald : Teplota a zrážky v českej časti Smrčín.

Referát je zostavený formou komentára k diapozitívom na ktorých sú znázornené geografické pomery študovanej oblasti a umiestnenie stanice HMÚ, ktorej pozorovania sú spracované, ďalej rozbor výsledkov meraní a pozorovaní. Z nich sú to predovšetkým : Stredná teplota, amplitúda a absolútne extrémny behom roka ; ročný chod teploty (pre zrovnanie Milešovka a Praha), nástupy teplôt, prvý a posledný mráz, najteplejšie a najchladnejšie obdobie roka; stredné a najvyššie zrážky, počet dní so zrážkami v jednotlivých mesiacoch ; ročný chod zrážok (pre zrovnanie Milešovka a Praha); počet dní so snehovou pokrývkou a najvyššia snehová pokrývka behom roka , prvá a posledná snehová pokrývka a sneženia; počet dní so snehovou pokrývkou behom roka (pre zrovnanie tiež Milešovka a Praha).

A. Papež : Využitie údajov horských staníc pre posúdenie obsahu vodnej páry v spodnej troposfére.

Údaje vlhkosti vzduchu na vybraných horských staniciach sú porovnávané s hodnotami hmoty vodnej pary vo vrstvách od zeme do 850 a 700 mb. Porovnané sú z vlhkého synoptického obdobia pri severozápadnej situácii, keď boli denne pozorované zrážky na území ČSSR. Ďalej sú spracovávané údaje obdobia, keď sa po niekoľko suchých dňoch na našom území vyskytli zrážky. Predbežne je zhodnotená možnosť využitia údajov horských staníc ako doplnku k aerologickým meraniam pri posudzovaní stavu vlhkosti.

V posledný deň semináru, za mimoriadne krásneho a príjemného počasia uskutočnila sa spoločná exkurzia účastníkov na observatória SAV a HMÚ na Skalnatom Plese a Lomnickom Štíte, spojená s prechodom magistrálou na Kamzík a Hrebienok.

Prednesené referáty budú súborné vydané v Sborníku prác Tatranského národného parku.

/2/ V rámci pravidelnej odbornej činnosti skupiny uskutočnili sa prednášky :
dr.Podzimek - inž.Šrámek : O súčasnom stave a perspektívach boja proti krupobitiu.
J.Tomlajn CSc : Vymedzenie suchých a vlhkých oblasti ČSSR pomocou klimatického ukazateľa zavlaženia.

/3/ Poskytnutím priestorov v novostavbe pobočky HMÚ v Bratislave vytvorili sa podmienky pre započatie sústredovania historicky cenných pamiatok z odboru meteorológie. Výbor Slovenskej skupiny so súhlasom HV a na základe návrhov pobočiek ustanovil komisiu pre meteorologické pamiatky v zložení : dr Veselý (pražská pobočka) 1 člen za brněnskou pobočku, doc. Šamaj, F.Smolen CSc (Slov. skupina). Organizáciou sústredovania, správou a evidenciou sústredených pamiatok poveril výbor s.V.Briedona z pobočky HMÚ.

V uplynulom roku bol vypracovaný štatút upravujúci spôsob i rozsah činnosti, plán práce na rok 1966 a sa započalo s organizovaným sústredovaním pamiatok.

/4/ Z ďalšej činnosti Slovenskej skupiny treba spomenúť snahu o rozšírenie vedecko-populárnej činnosti. Výbor nadviazol styk so Slovenskou národnou radou - poľnohospodár.odbor a pre r. 1966 dohodol rad prednášok , z odboru meteorológie pre Družstevnú školu práce, školenie agrónomov atd. Podobný styk nadviazal so Socialistickou akadémiou , v spolupráci s ktorou hodlá v roku 1966 usporiadať seminár o prognózach v prírodných vedách.

/5/ Plán prednášok na I. polrok 1966 :

Január : dr Zawadil : Meteorologia v službách verejnosti
dr. Szakály : Výsledky výskumu vplyvu podnebia na fyziológiu rastlín
február : M. Nedelka p.f. : Hmlý na letisku Tatry
marec : inž. Pevný CSc : Premrzanie pôdy vo vzťahu k vegetácii
apríl : dr Forgáč : Typizácia poveternostných situácií a jej použitie v praxi
máj : vyhradené pro hosta z pražskej alebo brněnskej pobočky
jún : prof.Konček : Zpráva o priebehu a výsledkoch konferencie v Mníchove
júl : L.Baló,p.ped.: Jarné mrazy v Západoslovenskom kraji za jednotlivých typov poveternostných situácií.

Švýcarský meteorologický ústav (Schweizerische Meteorologische Zentralanstalt) a Švýcarská geofyzikální, meteorologická a astronomická společnost (Schweizerische Gesellschaft für Geophysik, Meteorologie und Astronomie) uspořádají letos od 14. do 17. září 1966

9. mezinárodní konferenci o alpské meteorologii.

Zasedání se bude konat v Brigg-Zermatt. Hlavní zasedání bude v Brigg, do Zermatt bude pouze uspořádána jednodenní exkurse.

Budou projednávána dvě hlavní témata :

1. Hydrometeorologické problémy alpské oblasti
2. Synoptické a dynamicko-klimatologické otázky této oblasti
3. Třetí den budou diskutovány různé obecné aspekty alpské meteorologie.

Na konferenci přednesou přednášky pozvaní referenti. Cílem jejich referátů bude podat přehled o řešení širokého okruhu otázek, týkajících se hlavních témat. Těchto přehledových referátů má být 7. Kromě toho se počítá s asi 40 krátkými sděleními.

Maximální délka úvodních referátů bude 30 minut. Pokud jde o krátké sdělení, jejich výběr provedou pořadatelé, kteří mají v úmyslu nejdůležitější výsledky, týkající se zkoumaných témat, zpřístupnit účastníkům ještě před zahájením kongresu. Ti, kdož mají zájem přednést krátké sdělení zašlou pořadatelům kongresu výstižný, nejvýše dvoustránkový text svého příspěvku nejdéle do konce července. Sdělení na kongresu má pak představovat doplňující vysvětlení k zaslanému již písemnému vý-
tahu. Ústní sdělení nemá překročit dobu 10 minut. Téma event. příspěvku je třeba sdělit pořadatelům co nejdříve.

Třebaže pořadatelé provedou výběr, která ústní sdělení budou přednesena, obdrží účastníci texty všech zaslaných výtahů, bez ohledu zda ústní sdělení bylo přijato nebo ne.

Veškerou korespondenci je nutno adresovat na :

Tagungspräsident J.C.Thams, Osservatorio Ticinese della Centrale
Meteorologica Svizzera,

6605 Locarno -Monti, Tessin, Schweiz.

Kongresový poplatek činí Fr 10.- . Noclehy v Brig :

Hotel Ia, Ib cca Fr 17.- (za osobu včetně snídaně)

Privat cca Fr 10.- až 12.- Domov mládeže (pro studenty) cca Fr 3.- až 4.-

Zpráva o finančním hospodaření ČSMS za r. 1965 :

Příjmy :	počáteční hotovost k 1.I.1965	Kčs 14.532,62	(z toho Kčs 10.940,67 peníze na Sborník)
	členské příspěvky	" 2.250,-	
	Ostat.příjmy	" 160,63	
	Dotace ČSAV		
		<hr/>	
		Kčs 16.943,25	

Vydání :	Mzdový fond	Kčs 3.600,-
	Odm.ny za práce	" 2.000,-
	Cestovní výdaje	" 7.344,30
	Materiál. výdaje	" 2.369,70
	Práce a služby	" 1.455,70
	Finanční náklady	<hr/> " 360,-
		Kčs 17.129,70
	Zálohy	<hr/> " 374,60
		Kčs 17.504,30
	Schodek k 31.12.1965	" 561,05
		<hr/> Kčs 17.504,30
		Kčs 17.504,30

Rozvaha k 31.12.1965 :

Aktiva :			Pasiva :		
Pokladna	Kčs	74,20	Kmenové jmění	Kčs	204,30
Běžn.účet u STSP	"	10 454,62	Vyúčt.daně ze mzdy	"	136,-
Inventář	"	390,75	z lit.čin.	"	13,20
Ceniny	"	6,-	Cizí peníze	"	10 940,67
Zálohy	"	368,60			
<hr/>			<hr/>		
Úhrn aktiv	Kčs	11 294,17	Úhrn pasiv	Kčs	11 294,17
		<hr/>			<hr/>

Účetní doklady jakož i uzávěrka byla kontrolována volenými revisory :
dr. Zd. Gerogorem a dr. O. Šebkem a shledány správnými.

K tomuto číslu Věstníku je přiložena složenko, kterou laskavě použijte k vyrování členského příspěvku . Na každé složence je vyznačena částka, kterou má člen zaplatit. Tento stav je brán ku dni 15.IV.1966. Prosíme Vás o splnění Vaší základní členské povinnosti pokud možno brzy.

Oznámení všem přihlášeným na zájezd na konferenci do Drážďan (22.-24.IX.1966).

Tento zájezd bude organizován takto :

Všichni zájemci, bez ohledu na to zda se předem přihlásili nechť vyplní dolní část této stránky a zašlou do konce května t.r. sekretariátu ČSMS, Praha 5-Holečkova 8.

ČSMS vyžádá pro tyto přihlášené společné pozvání, které předloží Čedoku. Podle informací získaných v Čedoku obdrží každý z přihlášených potvrzení ČSMS, na základě kterého Čedok opatří výjezdní doložku do občanského průkazu a přidělí devis (50 MDN pro sob a den). Doprava bude vlakem, ubytování obstará zvoucí strana.

Závazná přihláška k zájezdu na konferenci do Drážďan ve dnech 22.-24.září 1966.

/ event. výlohy vzniklé dodatečným odhlášením musí podepsaný hradit /

Jméno a příjmení :

Datum a místo narození :

Adresa bydliště (trvalé) :

Zaměstnavatel
a jeho adresa :

Čís. občanského
průkazu :

.....
podpis

Pozn.: Pro každého přihlášeného nutno
vyplnit zvláštní lístek (i pro rodinné
účastníky)